

CBE, Postbus 80125, 3508 TC Utrecht

College van Beroep voor de Examens
ex artikel 7.60 van de Wet op het hoger
onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

Bezoekadres
Heidelberglaan 8, Utrecht

UITSPRAAK

Ons kenmerk	CBE/K15 05 027
Telefoon	030 253 30 75
Fax	030 253 77 70
E-mail	cbe.jz@uu.nl
Website	www.uu.nl
Datum	14 juli 2015
Onderwerp	Beroep [appellante]

Het College van beroep voor de examens aan de Universiteit Utrecht (hierna: het College) heeft de volgende uitspraak gedaan op het beroep van:

[appellante], te [woonplaats], appellante,

tegen

[Examencommissie Pedagogische Wetenschappen], verweerster.

I. Ontstaan en loop van het geding

Appellante heeft op 29 mei 2015 beroep ingesteld tegen het besluit van verweerster van 1 mei 2015.

Het beroep is behandeld ter openbare zitting van het College op 30 juni 2015, waar appellante in persoon is verschenen, vergezeld van haar raadvrouw. Verweerster is vertegenwoordigd door haar [waarnemend voorzitter], [cursusdocent],[cursuscoördinator], en haar [secretaris]

II. Motivering

Op 1 mei 2015 heeft verweerster geoordeeld dat appellante zich schuldig heeft gemaakt aan fraude/plagiaat in de zin van artikel 5.14 OER. Verweerster heeft appellante berispt, het werkstuk van de cursus Klinische Vaardigheden I ongeldig verklaard en appellante voor de rest van het studiejaar uitgesloten van de cursus Klinische Vaardigheden I.

Appellante heeft aangevoerd dat zij nooit de intentie heeft gehad om plagiaat te plegen. Zij

heeft het verslag dat door verweerster als bron wordt aangemerkt wel gelezen, net als andere verslagen om zo een idee te krijgen over de aanpak van een dergelijk verslag. De overeenkomsten tussen haar verslag en de bron berusten enerzijds op toeval, anderzijds zijn de overeenkomsten terug te voeren op gebruikte, verplichte literatuur en hand-outs. De volgorde van de instrumenten in het verslag is gelijk aan de volgorde die zij heeft gebruikt bij het afnemen van de tests, zoals blijkt uit de geleverde geluidsopnames. De overeenkomst in schrijfstijl met de bron verklaart appellante door het feit dat tijdens de studie een bepaalde schrijfstijl wordt aangeleerd en zij in voorgaande jaren een paar keer heeft samengewerkt met de opsteller van de bron. De belangrijkste bron van het verslag is het door appellante uitgevoerde onderzoek. Verder is appellante van oordeel dat de opgelegde sanctie niet in verhouding staat tot de gepleegde overtreding.

Door verweerster is het volgende naar voren gebracht.

De werkstukken van appellante en de bron vertonen zoveel overeenkomsten dat er bij zowel de docent als de examinator van de cursus een vermoeden van plagiaat is ontstaan. Dit vermoeden is door verweerster bevestigd, waarna verweerster het bestreden besluit heeft genomen.

De overeenkomsten zijn dusdanig opmerkelijk dat er van toeval geen sprake kan zijn. De verklaring van appellante (alles is volkomen toeval) houdt daarom geen stand. Plagiaat hoeft niet onomstotelijk bewezen te worden, maar de feiten op grond waarvan plagiaat wordt aangenomen moeten genoegzaam eenduidig en daadkrachtig zijn (aldus het College van beroep voor de examens, 14 december 2009, CBE 1584).

De examencommissie twijfelt er niet aan dat appellante de onderzoeksresultaten zelf verzameld heeft. De melding van plagiaat door de cursuscoördinator heeft alleen betrekking op het verslag en niet op de onderzoeksresultaten. De testafnames die nodig zijn om tot de onderzoeksresultaten te komen, kosten in termen van tijdsinspanning naar schatting 8 uur. Het schrijven van het eindverslag vereist echter aanzienlijk meer werk.

Het werkstuk van appellante vertoont substantiële overeenkomsten met de bron. Dit geldt zowel voor de inhoud waar niet alleen aanzienlijke stukken tekst zijn overgenomen in geparafraseerde vorm en zelfs ook soms letterlijk, maar ook qua opbouw en volgorde van tekst en volgorde van gebruikte instrumenten, als ook de koppeling van instrumenten toelichting en betekenis ervan.

Ook zijn er conclusies overgenomen van de bron terwijl de resultaten van het onderzoek van appellante die niet rechtvaardigen, aangezien zij met andere kinderen (en onderzoeksresultaten) te maken had dan de bron. Opvallend is onder andere dat appellante nagenoeg dezelfde formulering als de bron gebruikt bij de beoordeling van de Hipic, terwijl haar kinderen, in tegenstelling tot de door de bron geteste kinderen, niet bovengemiddeld tot zeer begaafd scoren.

Ook op detailniveau zijn er overeenkomsten, zoals een citaatfout in de bron, die ook in het werkstuk van appellante voorkomt: "Taalvaardigheid, verbaal begrip en verbale (opgedane) kennis spelen een belangrijke rol, evenals het auditief geheugen" (Kaldenbach, 2006); dit wordt bij beiden niet als citaat behandeld.

Ook zijn er twee identieke taalfouten in de bron ontdekt:

(1) "zijn er een aantal tests afgenomen." Een aantal is enkelvoud. Moet zijn: "is er een aantal tests afgenomen."

(2) "Deze resultaten komen overeen met hoe u beide als ouders haar persoonlijkheid hebben beschreven in de Hiërarchische Persoonlijkheidsvragenlijst voor kinderen." Moet zijn: "...heeft beschreven".

Op pagina 2 van het verslag van appellante wordt een koppeling van de TTR aan de WISC-subtest rekenen gemaakt. De bron doet dat ook. Beiden zeggen dat het tempo op de TTR laag is, maar dat ouders zich geen zorgen hoeven te maken omdat op de subtest rekenen een erg goede (appellante) of gemiddelde score (bron) is. Dit is inhoudelijk een opmerkelijke conclusie. De subtest rekent en meet namelijk iets anders dan de TTR. Bij de TTR wordt de automatisering van rekenkundige bewerkingen gemeten, terwijl bij de WISC het kunnen destilleren van een som uit een verhaaltje en dus inzicht in het rekenen veel meer op de voorgrond staat. Het is dus opvallend dat beiden hier desondanks hetzelfde concluderen uit de resultaten.

Op grond van de stukken en hetgeen tijdens de zitting naar voren is gebracht overweegt het College het volgende.

De Onderwijs- en examenregeling (OER) van de bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen 2014/2015 vermeldt over fraude/plagiaat, voor zover van belang, het volgende.

"art. 5.14 – fraude en plagiaat

Onder fraude en plagiaat wordt verstaan het handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt.

[..]

Van plagiaat is sprake bij het in een scriptie of ander werkstuk gegevens of tekstgedeelten van anderen overnemen zonder bronvermelding. Onder plagiaat valt onder meer:

het knippen en plakken van tekst van digitale bronnen zoals encyclopedieën of digitale tijdschriften zonder aanhalingstekens en verwijzing;

het knippen en plakken van teksten van het internet zonder aanhalingstekens en verwijzing;

het overnemen van gedrukt materiaal zoals boeken, tijdschriften of encyclopedieën zonder aanhalingstekens en verwijzing;

het opnemen van een vertaling van bovengenoemde teksten zonder aanhalingstekens en verwijzing;

het parafaseren van bovengenoemde teksten zonder (deugdelijke) verwijzing: parafrasen moeten als zodanig gemarkeerd zijn (door de tekst uitdrukkelijk te verbinden met de oorspronkelijke auteur in tekst of noot), zodat niet de indruk wordt gewekt dat het gaat om eigen gedachtegoed van de student;

het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal van anderen zonder verwijzing en zodoende laten doorgaan voor eigen werk;

het zonder bronvermelding opnieuw inleveren van eerder door de student gemaakt eigen werk en dit laten doorgaan voor in het kader van de cursus vervaardigd oorspronkelijk werk, tenzij dit in de cursus of door de docent uitdrukkelijk is toegestaan;

het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk. Indien dit gebeurt met toestemming van de andere student is de laatste medeplichtig aan plagiaat; ook wanneer in een gezamenlijk werkstuk door een van de auteurs plagiaat wordt gepleegd, zijn de andere auteurs medeplichtig aan plagiaat, indien zij hadden kunnen of moeten weten dat de ander plagiaat pleegde;

het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling (zoals een internetsite met uittreksels of papers) of die tegen betaling door iemand anders zijn geschreven.

a. Wanneer fraude wordt geconstateerd of vermoed, deelt de examiner dit schriftelijk mee aan de examencommissie.

b. Wanneer de examiner plagiaat constateert of vermoedt: deelt hij dit schriftelijk mee aan de student en de examencommissie; de examencommissie stelt de student in de gelegenheid schriftelijk daarop te reageren.

c. De examencommissie stelt de examinandus in de gelegenheid te worden gehoord. De examencommissie stelt vast of er sprake is van fraude of plagiaat en deelt de examinandus schriftelijk haar besluit en de sancties conform het bepaalde in het vierde lid mede, onder vermelding van de beroepsmogelijkheid bij het College van beroep voor de examens.

Fraude en plagiaat wordt door de examencommissie als volgt bestraft:

In ieder geval:

ongeldig verklaren van het ingeleverde werkstuk of tentamen;

berisping, die aangetekend wordt in OSIRIS.

En eventueel voorts, afhankelijk van aard en omvang van de fraude of plagiaat, en van de studiefase van de examinandus, één of meer van de volgende sancties:

verwijderen uit de cursus;

het niet meer in aanmerking komen voor een positief judicium (cum laude) als bedoeld in art.6.2;

uitsluiting van deelname aan tentamens of andere vormen van toetsing die behoren bij het betreffende onderwijsonderdeel voor het lopende academisch jaar, dan wel voor een periode van 12 maanden;

volledige uitsluiting van deelname aan alle tentamens of andere vormen van toetsing voor een periode van 12 maanden.

Indien de student reeds eerder een berisping heeft gekregen:

volledige uitsluiting van deelname aan alle tentamens of andere vormen van toetsing voor een periode van 12 maanden.

Bij zeer ernstige en/of herhaalde fraude kan de examencommissie het college van bestuur voorstellen de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief te beëindigen."

De vraag die voor het College ter beantwoording voorligt, is of het bestreden besluit, waarbij appellante van plagiaat wordt beticht en haar om die reden een sanctie is opgelegd, op een deugdelijke feitelijke grondslag is gebaseerd. Nu het gaat om de oplegging van een sanctie dient een zodanig besluit naar het oordeel van het College te zijn gebaseerd op een vaststelling van feiten die de conclusie dat er is gefraudeerd moeten kunnen dragen. Dit betekent niet dat fraude onomstotelijk moet worden bewezen, maar de feiten op grond waarvan fraude wordt aangenomen moeten genoegzaam eenduidig en draagkrachtig zijn.

Met verweerster is het College van oordeel dat de werkstukken van appellante en een andere studente zo veel overeenkomsten vertonen dat het vermoeden van fraude, dat wil zeggen dat appellante gebruik heeft gemaakt van het werkstuk van een andere studente, gerechtvaardigd is. Het College heeft geconstateerd dat het werk van appellante stukken tekst bevat die voor een aanzienlijk deel overeenkomen met een verslag dat vorig studiejaar door een andere studente is ingeleverd, waarbij dit verslag op geen enkele wijze als bron is vermeld. Dit heeft niet alleen betrekking op de gebruikte taal, maar ook op taal- en citaatfouten. Ook heeft het College geconstateerd dat appellante in nagenoeg gelijke bewoordingen als de bron de resultaten van de Hipic-test beschrijft. Hoewel de door haar geteste kinderen hierop gemiddeld scoren, beschrijft zij de eigenschappen van een hoog scorend kind, zoals het geval was bij de bron.

Gelet op bovenstaande overwegingen is het College met verweerster van oordeel dat ten aanzien van het verslag/werkstuk van de cursus Klinische Vaardigheden I van appellante sprake is van plagiaat zoals beschreven in het eerste lid van artikel 5.14 van de OER.

Voorts is het College van oordeel dat de aan appellante opgelegde sanctie - ongeldigverklaring van de deoltoets, uitsluiting van de betreffende cursus gedurende het lopende studiejaar en een berisping die is aangetekend in Osiris - gelet op de belangen van de instelling om een zo hoog mogelijk wetenschappelijk niveau en integriteit te waarborgen, het gegeven dat appellante derdejaarsstudent is en op de hoogte is dan wel behoort te zijn van de regels omtrent fraude en plagiaat en de belangen van appellante, niet buitenproportioneel is en in stand kan blijven.

Ten aanzien van de motivering van het bestreden besluit oordeelt het College dat verweerster ten onrechte heeft verzuimd in het besluit het artikel uit de OER te vermelden waarop het besluit is gebaseerd. Het College is evenwel van oordeel dat dit verzuim ter zitting in voldoende mate is hersteld zodat een gegrondverklaring om die reden achterwege kan blijven.

III . Uitspraak

Het College,

- I. Verklaart het beroep van appellante ongegrond.
- II. Bepaalt dat deze uitspraak in afschrift wordt verzonden aan partijen, aan het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht, aan het bestuur van de faculteit Sociale Wetenschappen en verkrijgbaar wordt gesteld voor belangstellenden.

Aldus vastgesteld te Utrecht op 30 juni 2015 door prof.mr. A.W. Jongbloed, voorzitter, dr. P. Holthuizen, dr. C. Pafort-Overduin, dr. B.M. Verdel en R.H.P. Wouters, leden, in tegenwoordigheid van M.W. Batteljee LL B, secretaris, en bekend gemaakt op 14 juli 2015.

M.W. Batteljee LL B,
secretaris

prof. mr. A.W. Jongbloed,
voorzitter

Ingevolge de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek kan door belanghebbenden tegen deze uitspraak beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, Postbus 16137, 2500 BC Den Haag (www.cbho.nl). Het beroep dient te worden ingesteld binnen zes weken, welke termijn aanvangt met de dag na die waarop de uitspraak is verzonden, onder vermelding van uw adres, telefoonnummer en mailadres. Aan het instellen van een beroep zijn kosten verbonden.